

97 Neciuri huic communi derogat Tridentinum...

100 De aliis limitationibus, quae possent apponi...

101 Ex dictis deducuntur aliqui, non valent professionem...

102 Tandem deducitur, valere conditionem in professione...

S V M M A R I Y M.

An professio irrita defectu actus, aut nominatus, valeat...

103 QVÆSTIO vltima. An in predictis omnibus...

quia ante pubertatem emissã est: quantum attente...

Sed difficultas est, quando ob alias rationes profes-

104 Tandem deducitur, valere conditionem in professione...

105 QVÆSTIO vltima. An in predictis omnibus...

coniugatum voto religionis, etiam quando sui iuris fuerint.

101 Et hac sententia est verissima, intellecta cum hac...

106 Nec approbo quod tradunt Innoc. c. porrellum...

C A P V T V.

Quibus priuilegiis gaudeat religionis professio...

S V M M A R I Y M.

An per professionem plena omnium peccatorum condonatio...

An per professionem plenam omnium peccatorum condonatio...

An per professionem plenam omnium peccatorum condonatio...

An per professionem plenam omnium peccatorum condonatio...

An per professionem plenam omnium peccatorum condonatio...

An per professionem plenam omnium peccatorum condonatio...

106 Nec approbo quod tradunt Innoc. c. porrellum...

An hac Abbatisa debeat esse virgo? Refertur opinio...

Quid de infanti, et infirmis per professionem cesset?

An per professionem, vel clericatum, tollatur incapacitas...

Quid per vota simplicia Societatis IESV? Et an ligatus...

Quid per vota simplicia Societatis IESV? Et an ligatus...

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

Quid si professus valuit non commutare in professionem?

PLVRIMA solemnis professionis prerogatiua...

quasi Ecclesie notum continentie præceptum statuat (vt contingit in allaro Iudicis exemplo:) sed quia Ecclesia id votum emitti præcepit. Et ideo vnica malitia contra id votum erit non seruare castitatem. Hanc probauimus lib. 7. de matrim. disp. 27. n. 14.

Quarta conclusio. Quamuis sub iudice sit, an id votum sit essentialiter, & simpliciter solemne, quibusdam dicentibus esse tantum per accidens, & secundum quid solemne, eo quod habeat quandam voti solemnem effectum ex Ecclesie constitutione: qui est dirimere subsequens matrimonium (vt retulimus lib. 7. de matrim. disp. 27. num. 17.) At multo verius est, id votum esse per se, & essentialiter solemne, eiusdemque nature cum solemni castitatis professorum voto: solumque differre, quod illud sit tacitum, hoc autem professorum expressum. Quam sententiam probauimus ea disp. 27. num. 16. & eam amplectendam diximus num. 17. sine. Et denique probatur, quia (vt probauimus hoc libro 1. c. 1. à n. 6. vique ad 9. & n. 11. & 13.) tota essentia voti solemnem ex Ecclesie constitutione est: in eoque consistit, vt Ecclesia illud acceptet tanquam solemne, constitutisque in statu perpetuo, & immobili, cum ceremoniis ab Ecclesia statutis in eius emissione. Quæ omnia competunt huic voto: acceptatur enim tanquam solemne ab Ecclesia. c. vnico, de voto, in 6. & emittitur cum ceremoniis ab ipsa statutis, & constituitur in statu perpetuo, ac via ordinaria indissolubili. Siquidem solus Pontifex, & ex grauissima causa potest in eo voto dispensare: idque rarissime facit.

Quid autem dicendum sit, si factis inuitus ignorat votum ordinibus annexi, aut voluerit tempore ordinis suscepti, voto non ligari: aut ordo fuerit irritus, diximus lib. 4. c. 1. n. 19.

Similiter diximus lib. 4. c. 1. num. 18. ordinem metu viri constantis assumptum non obligare ad castitatem. Cui addo, id accipiendum de iniusta compulsionem. Si enim urgenti necessitate compellat Prælatum iusto præcepto ad ordines, tenebitur compulsus ad castitatem, & reliqua ordinum onera, cum nullam iniuriam passus sit. Atque ita docet Henricus lib. 10. de Sacram. ordinis, c. 14. n. 3. in commento, littera T.

Quinta conclusio. Quamuis quidam sentiant ordinatum sacris ante rationis usum, teneri continere: alij verò dubitent an validum matrimonium inire valeat (vt retulimus lib. 7. de matrim. disp. 30. num. 1. & 2.) At (vt ibi probauimus num. 3. & 4. & 1.) hic non tenebitur ad specialem continentiam ratione ordinis assumpti, sed poterit matrimonium inire, si nolit ordine vri. Quare ei dabitur optio an velit in ordine permanere, & si velit, tenebitur ex tunc ad castitatem. Si autem nolit, poterit ad nuptias transire, & manebit vsu ordinis suspensus. Quo tempore autem debeat esse optio, dicam n. sequenti.

Vltima conclusio. Verius etiam est contra duas sententias quas retulimus eadem disp. 30. num. 6. & 7. ordinatum post usum rationis, ante pubertatem tamen, non teneri continere, immo hodie ordinatum ante decimum sextum annum completum, nisi adepta illa ætate ordinem assumptum ratum habeat. Quare vsque ad illam integrum erit et resilire: vt latius explicuimus, & probauimus ead. disp. 30. à n. 8. vsque ad 14.

S V M M A R I V M.

Ad quod obligat solemne castitatis votum, & an sit circumstantia necessario facienda, siue id sit professionis, siue ordinis sacris n. 9.

Quid sit id peccatum sit veniale in specie luxuria, & mortale ratione scandali, an sit grauis violatio voti, & comprehendatur in reservatione peccati contra votum n. 10.

Explicatur sententia auctoritatis n. 11.

An in materia castitatis Venereorum deat culpa venialis & a-

scandali materia n. 12.

Quando dicatur materia Venerea n. 13.

An religiosus, & sacerdos, vel Episcopus, vel religionis Prælati, si contra castitatem peccet, teneatur omnes habet circumstantias fateri n. 14.

Solemne castitatis votum in religiosorum professione inclusum, & eorum statui annexum, nil habet proprium, sed omnia illi communia sunt cum altero castitatis voto, de quo loquuti sumus: quare de vtroque inquirimus ad quod obliget, & an sit circumstantia necessaria exprimens in confessione peccati commissi contra castitatem eiusmodi voto promissam. Circa priorem difficultatem breuiter dicendum est, solemne castitatis votum ad duo obligare. Prius est, ad abstinendum à coniugio, & in hoc cum simplici voto castitatis conuenit, ab eo verò differt, quia irritat matrimonium postea initum, quod voto simplici communiter non conuenit, vt in c. 1. huius libri explicatum est: que ita vtrumque votum continet obligationem ad rem, que seclusis his votis erit sub solo consilio. Posterius est, ad abstinendum ab omni actu Venereo siue interno, siue externo castitati aduerso, vt à turpibus cogitationibus, delectatione morosa, à pollutione, à turpi contactu, impudico aspectu, & à quocumque coitu, in quo obligationis iuris diuini naturalis hæc omnia extra coniugium interdicitur, addit notam obligationem, cuius transgressio circumstantiam sacrilegiæ speciei diuersam necessario explicandam in confessione continet; quod etiam commune est simplici voto castitatis. Quæ omnia latè à nobis probata sunt lib. 7. de matrim. disp. 27. num. 19. 20. & 21. & optime explicatur à Suarez 1. mo 1. de religione, lib. 3. cap. 3. Quare quidquid in secularibus extra coniugium est aliquo modo peccatum contra castitatem, est in habente votum simplex, aut solemne castitatis, sacrilegium contra id votum, ita tamen, vt malitia sacrilegiæ sit mortalis in his solis actibus, in quibus malitia libidinis est in quocumque seculari mortali, venialis verò, in quibus illa est venialis, vt optime docet Leonardus lib. 2. de iust. 4. dubio 3. n. 78. Quod idè vniuersi fatentur, quia vota hæc non mutant obligationem iuris naturalis communem omnibus, efficiendo vt actus Venereus, qui secluso voto esset venialis, fiat ratione voti mortalis; sed solum addunt nouam circumstantiam sacrilegiæ, quæ quidem venialis est, si actus sit aliis venialis, mortalis autem quando erat mortalis, atque adeo in priori casu erit duplex culpa venialis, in posteriori duplex mortalis, altera contra castitatem, altera verò contra votum.

Dubitabit aliquis, an si actus sit venialis contra castitatem, at ratione circumstantiæ extrinsecæ, vt scādali, sit mortalis, peccatum hoc censeri debeat mortale contra castitatis votum, ita vt si violatio voti castitatis referretur, maneat quoque reseruata hæc culpa. Ratio dubitandi est, quia peccatum scandali ad eandemmet speciem reducitur ad quam pertinet peccatum illud, ad quod parientes scandalum inducuntur, vt probauimus lib. 1. huius tractatus, cap. 6. num. 5. Sed peccatum ad quod inducit aspiciens ex dicto actu Venereo ex se venialis, est contra castitatem, ergo & scandalum illud erit etiam contra castitatem, ac subinde comprehendetur sub reservatione peccati contra castitatem. Confirmatur, quia si scandalum illud sit fatens aliis religiosi simili voto astrictis, qui inde inducuntur ad mortalem, & sacrilegam castitatis violationem, id scandalum reducitur ad sacrilegium mortale, & insit illius erit reseruatum.

Sed dicendum est, id peccatum in religioso dante scandalum non esse mortale contra suum castitatis votum, sed solum veniale, & ex hoc solum sacrilegiū venialis circumstantiam continere, nec reseruata voti castitatis violatione, censeri eam culpam reseruatum, siue scandalum

scandalum illud deat secularibus, siue religiosi aliis simili voto astrictis. Ducor, quia quamuis scandalum illud secularibus darum rediret ad peccatum contra castitatem, & datum religiosis ad sacrilegium; at non est peccatum contra propriam castitatem, quam in se teneat seruare religiosus, quæ sola cadit sub huiusmodi voto, & huius violatio tantum reseruarur, & ideo nullam pteorū circumstantiam peculiariter habet ex parte voti huius religiosi dantis scandalum, sed solum malitiam contra castitatem, ad quam suo prauo exemplo inducit seculares, vel sacrilegi, ad quod inducit religiosus, & non aliter, quam si secularis id scandalum daret.

Quod si petas, quando accidat culpa lethalis contra castitatem in tactibus, aspectibus, & aliis Venereis. Hoc pertinet ad sextum præceptum, vnum tamen aduertere volo, sententiam, quam lib. 9. de matrim. disp. 46. n. 7. dixi esse verissimam, nempe, amplexus, & oscula libidinosi, quamuis sola Venerea delectatio, quæ in ipsis sentitur, placeat exclusio alio ordine ad copulam, esse mortalia, & contrariam ab aliquibus appellari tomeratiam, & erroneam, hodie approbatam esse à summis Pontificibus Clemente VIII. & Paulo V. qui inquisitoribus fidei denunciari iusserunt asserentem in illis non committi crimen lethale. Et quamuis ibi n. 9. dixerim, hanc doctrinam esse moderandam nisi delectatio esset partia, quia tunc ratione paruitatis materie excusaret à mortali. At nunc conformius prædicto motui proprio, & veritati, iudico non reperiri paruitatem materie in delectationibus Venereis, quæ deliberatè capiuntur ex obiecto graui, etiam secluso periculo pollutionis, & consensus in aliud obiectum graue, quod latissime, & optime probat Rebullus de iusticia, par. 2. lib. 3. q. 1. tota scilicet 3. eiusque rationes ad hanc in summa rediguntur. Quod delectatio Venerea, siue nobilioris, siue modica, quando ex deliberatione sufficienti captatur, ac proinde non excusatur à culpa graui ratione modice deliberationis, sit complacentia de fornicatione, siue naturali, siue contra naturam ad quam ordinatur, & à qua totam malitiam rationem habet, vt colligitur ex D. Thom. 1. 2. q. 11. a. 1. ad 3. & 2. q. 15. a. 4. corp. & ideo quantumcumque modica sit, si est de obiecto mortali, erit semper mortalis, nec ratione paruitatis materie excusatur à mortali poterit, si deliberata sit: sicut complacentia deliberata de quocumque alio obiecto mortali, vt de homicidio, furto, & similibus, quantumuis modica sit, est semper lethalis. Præterea, quia delectatio Venerea, teste Galeno lib. 14. de vsu parium. c. 9. & 10. fit ex motu substantiæ feminis descendens ad partes obsecenas ex commotione spirituum vitalium generationi deseruiendum; quod est quasi pollutio inchoata. Quod si aliquis adhuc contendat dari hanc materie paruitatem; id tamen certo certius est, rem esse satis periculo expo-

sita, & sapienter fore, vt quis modicam, & venialem delectationem esse obsecenas concupiscentiæ existimet, eam tamen grauis, & mortalis sit, & ideo fidelem metuo dubitare poterit illam admittens, an ad mortale peruenerit. Quæ nec audeo, nec vnquam ausus sum, excusare à confessionibus huiusmodi delectationum quantumuis modicam declarationem. Est in super in quibus Venerea delectatione deliberatè admittitur aperta periculum incidendi in maiorem aliam delectationem manifestè mortalem; quod vnam non adeo experientia docuisset ob nostre nature fragilitatem, & pronitatem ad hæc Venerea. Similiter quamuis lib. 9. de matrim. disp. 17. n. 19. dixerim licere inuare naturam confractionibus, ad expellendam qualitatem morbidam, in quam semen iam corruptum transit. At tenendum est non licere, quod etiam docet Rebullus eadem sectione 3. fin. sed plura alia suppetunt remedia ex medicina, quæ querenda sunt.

Delectatio autem hæc Venerea tunc accidit, vt aliis 13. relatis dixi ea disp. 46. lib. 9. num. 5. quando sentitur in carne cum commotione spirituum generationi deseruiendum, circa partes libidinosas, ad eius delectationis differentiam, quæ placet tactus, aut visus proprii corporis, vel alieni ob solam proportionem, seu conaturalitatem cum organo tactus, aut visus; sicut tactus rei blandæ, & visus rei pulcræ, organa visus, & tactus naturaliter delectant.

Circa posteriorem difficultatem, nempe, an sit necessario exprimens circumstantia voti solemnem in confessione, an satis sit votum in genere explicare, & rursus inter solemnia sit necessario explicandum esse solemne professionis, an sufficiat dicere se esse sacro ordine insignitum? Azor 1. mo iustit. moralium lib. 12. c. 12. in fin. varias refert sententias nil definiens, Leonardus lib. 2. de iust. c. 40. dub. 5. n. 40. vsque ad 4. dicit esse probabile religiosum sacerdotem fornicantem duplicem contra votum malitiam committere. Nos quoque lib. 7. de matrim. disp. 27. n. 22. 23. & 24. varias sententias retulimus, & à n. 25. latè explicuimus, & probauimus nostram, quæ in summa est, esse satis probabile, fatendam vtramque circumstantiam ordinis sacri, & professionis, & si fornicans ille sit sacerdos, aut Episcopus, aut Prælati religionis, hoc quoque exprimens esse. At probabilius esse, nõ opus esse hæc omnes circumstantias explicare, sed satis esse dicere se contra castitatis votum deliquisse, nisi in Episcopo, aut Prælati sit alia scandali circumstantia, tunc enim præter generalem huiusmodi circumstantiam fatendæ obligationem in omnibus militantem, erit fatenda ab Episcopo, si suis ouibus, & à Prælati, si suis subditis id scandalum dederit circumstantia prelationis: quia ex peculiari sui muneris obligatione tenetur Prælati quibus Episcopus suos subditos verbo, & exemplo palcere.

EXPLICIT LIBER V. DE VOTO SOLEMNI
in communi, & de solemni castitatis.